

Затверджено
Вченою радою
КиМУ протокол № 7
від 25 лютого 2021 року

Введено в дію наказом
президента КиМУ № 038
від 25 лютого 2021 року

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ НА НАВЧАННЯ НА
ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ «АУДІОВІЗУАЛЬНЕ
МИСТЕЦТВО ТА ВИРОБНИЦТВО»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 021 «АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ТА
ВИРОБНИЦТВО»
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 02 «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО»
ЗА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ) РІВНЕМ
(2 КУРС)**

Київ – 2021

**Пояснювальна записка
до вступного випробування
для абітурієнтів зі спеціальності
021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво**

Мета вступних випробувань – виявити творчо обдарованих абітурієнтів, які мають здібності до творчої діяльності в галузі Аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Для забезпечення результативного навчання в Навчально-науковому інституті журналістики, кіно і телебачення й ефективного включення студентів у процес реалізації освітньої програми зі спеціальності аудіовізуальне мистецтво та виробництво й відповідного рівня освітньої та професійної підготовки випускників розроблена відповідна система відбору абітурієнтів. Вона реалізується у ході вступних випробувань до Інституту за скороченим терміном навчання. Відповідно до специфіки зі спеціальності аудіовізуальне мистецтво та виробництво на цих етапах відбору до абітурієнтів ставляться наступні вимоги.

Структура: фахове вступне випробування для абітурієнтів зі спеціальності аудіовізуальне мистецтво та виробництво, які будуть навчатися за скороченими термінами навчання складається

1. 60 тестових завдань, кожне з яких містить по три варіанти відповіді, з яких необхідно вибрати лише одну правильну – 60 хв.

2. Творчого конкурсу:

- прочитати байку, вірш, монолог з п'єси, уривок з прозового твору за власним вибором (до 10 хв.);

- виконати режисерський етюд на запропоновану комісією тему (до 10 хв.).

3. За наявності представити на розгляд комісії власну творчу роботу (фотографії, відеоматеріал, письмова творча робота), а також відповісти на питання співбесіди щодо розуміння обраного фаху та причин його вибору (10–20 хв.).

Загальні вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів:

- високий рівень засвоєння програмового матеріалу середньої загальноосвітньої школи;
- необхідний загальнокультурний рівень та наявність запасу слів, відповідно віку абітурієнта;
- ґрунтовне знання основних творів української та зарубіжної літератури в обсязі отриманого навчання (1–3 курси);
- знання вузлових фактів з історії України та української державності;
- уміння орієнтуватися в подіях сучасного мистецького процесу в Україні та світі;
- навички роботи з інформацією засобів масової інформації;
- знання основних тенденцій українського телебачення.

Спеціальні вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів:

знати:

- сферу культури та мистецтва України;
- українську та зарубіжну класичну літературу;
- відомих українських композиторів, художників, акторів, режисерів;
- сучасний літературний та кінопроцес;

уміти:

- вміти спостерігати й аналізувати факти, події і явища сучасного життя, визначати найсуттєвіше, ставити факти в причинно-наслідковий зв'язок, порівнювати їх, зосереджувати увагу на основному, що може стати підґрунтям для визначення актуальної проблеми;
- виявити здатність мислити творчо, викладати свої думки яскравою, образною мовою, використовувати її багатство, художні засоби в зображенні дійсності, орієнтуватися на практичний досвід роботи журналістів періодичних видань, радіо, телебачення, критично

оцінювати творче надбання засобів масової інформації, відбирати з цього надбання те, що має перспективи розвитку та вдосконалення;

- робити ґрунтовні висновки, визначати найдоцільніші шляхи втілення їх у повсякденне життя, прогнозувати наслідки реалізації таких висновків;
- спілкуватися з людьми, налагоджувати творчі й особистісні контакти, цілеспрямовано вести розмову зі співрозмовником, виявляти тактовність, зацікавленість до того, про що йдеться під час спілкування, відрізняти головне від другорядного, заохочувати для співпраці.

Критерії оцінювання знань абітурієнтів зі спеціальності 021 аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Найвищий бал, який може отримати абітурієнт – 200.

1. Максимальна кількість балів за тестові завдання – 60 (1 бал за кожну правильну відповідь).

2. Максимальна кількість балів за якість виконання байки, вірша, монологу з п'єси, уривку з прозового твору за власним вибором – 40.

30-40 балів заслуговує абітурієнт, який

- наділений творчою уявою, фантазією;
- володіє здатністю до перевтілення;
- вміє використовувати рух, жест, паузу як виражальні засоби.

20-29 балів заслуговує абітурієнт, який

- мислить системно з елементами образності;
- має певні здібності контактувати з аудиторією.

10-19 балів заслуговує абітурієнт, який

- в основному володіє вмінням контактувати з аудиторією.

Максимальна кількість балів за якість виконання режисерського етюду на запропоновану комісією тему – 40.

30-40 балів заслуговує абітурієнт, який

- уміє спілкуватися з аудиторією;
- уміє знаходити виразні деталі та використовувати їх;
- виявив вміння організовувати себе та аудиторію.

20-29 балів заслуговує абітурієнт, який

- виявив творчу уяву, фантазію, яка в основному не виходить за формат авторського, режисерського задуму;
- в основному чітко формулює авторський задум.

10-19 балів заслуговує абітурієнт, який

- уміє системно викладати свої думки, але не наділений здібністю мислити образно;
- не повною мірою виявляє здатність до перевтілення адекватно до ситуації.

3. Максимальна кількість балів за власний творчий доробок (фотографії, відеоматеріал, письмова творча робота тощо), а також відповідь на питання співбесіди щодо розуміння обраного фаху та причин його вибору – 60.

60 балів заслуговує абітурієнт, який подав на розгляд комісії власний творчий доробок, а також

- має чітке розуміння суті, значимості майбутнього фаху;
- виявив вміння образно мислити, системно викладати свої думки.

40 балів заслуговує абітурієнт, який подав на розгляд комісії власний творчий доробок, а також

- в основному правильно розуміє зміст і специфіку свого майбутнього фаху;
- може образно й системно викласти свої думки.

20 балів заслуговує абітурієнт, який

- в основному правильно розуміє значимість майбутньої професії, але не чітко визначає її зміст;
- виявляє вміння образно мислити.

175–200 балів – заслуговує абітурієнт, який дав правильні відповіді на 48-60 тестових завдань та показав під виконання час творчих завдань і співбесіди, що

- має чітке розуміння суті, значимості майбутнього фаху;
- наділений творчою уявою, фантазією;
- виявив вміння образно мислити, системно викладати свої думки;

- уміє спілкуватись з аудиторією;
- володіє здатністю до перевтілення;
- використовувати рух, жест, паузу як виражальні засоби;
- уміє знаходити виразні деталі та використовувати їх;
- виявив уміння організувати себе та аудиторію.

150–174 балів – заслуговує абітурієнт, який дав правильні відповіді на 33-47 тестових завдань та показав під виконання час творчих завдань і співбесіди, що

- в основному правильно розуміє зміст та специфіку свого майбутнього фаху;
- мислить системно з елементами образності;
- виявив творчу уяву, фантазію, яка в основному не виходить за формат авторського, режисерського задуму;
- в основному чітко формулює авторський задум;
- має певні здібності контактувати з аудиторією.

100–149 бали – заслуговує абітурієнт, який дав правильні відповіді на 18-32 тестових тестових завдань та показав під виконання час творчих завдань і співбесіди, що

- в основному правильно розуміє значимість майбутньої професії, але не чітко визначає її зміст;
- уміє системно викладати свої думки, але не наділений здібністю мислити образно;
- в основному володіє умінням контактувати з аудиторією;
- не в повній мірі виявляє здатність до перевтілення адекватно до ситуації.

Менше 100 балів – заслуговує абітурієнт, який дав правильні відповіді менш, ніж на 17 тестових завдань та показав під виконання час творчих завдань і співбесіди, що

- абітурієнт не має творчої фантазії;
- не може образно викласти свої думки;
- під час співбесіди не може чітко висловити своє розуміння суті вибраної професії;
- перевтілюватись відповідно до запропонованої ситуації, образу.

Зміст фахового вступного випробування

II курс:

– Історія режисури

Походження видовищ. Загальний розвиток видовищної культури. Виникнення античного театру Греції. Античний театр Греції: організація вистав. Камерні форми античного театру. Театр у давньому Римі доби республіки. Видовища у давньому Римі. Театр у давньому Римі доби імперії. Народні та релігійні корені видовищ доби Середньовіччя. Міраклі й світські драми середньовіччя. Середньовічна містерія. Мораліте, фарс і публічні страти доби Середньовіччя. Українська та російська видовищна культура доби Середньовіччя. Карнавал і карнавальність епохи Відродження. Основні періоди й театральні школи у ренесансному професійному театрі. Італія (IVX-XVI ст.). Основні періоди й театральні школи у ренесансному професійному театрі. Іспанія (XVI-XVII ст.). «Комедія плаща і шпаги». Корралі. Організація і структура вистав. Основні періоди й театральні школи у ренесансному професійному театрі. Англія (кінець XVI – поч. XVII ст.). Шекспірівський театр. Бароковий театр в Україні. «Авторська режисура» в європейському театрі XVI-XIX ст. Класицизм, просвітництво, романтизм у театрі. Театральні принципи Мольєра. Театральна діяльність і теоретична спадщина О. Пушкіна, М. Гоголя, О. Островського. Критичний реалізм у російському театрі XIX століття. Режисура в українському театрі XIX століття. «Авторська режисура» в європейському театрі XVI-XIX ст. «Критичний реалізм» у російському театрі XIX століття. Нормативна естетика класицизму і театральні принципи Мольєра. Теоретичні погляди Лессінга та Гюго. Акторська режисура. Теоретична спадщина Дідро, Коклена-старшого, Щепкіна. Гете і Веймарський театр. Режисерські пошуки К. Immermana. Французський театр XIX – XX ст. Творчість А. Антуана. Мейнінгенський театр. О. Брам. Німецькі народні театри. Творчість М. Рейнгардта. Театральний авангард Франції (початок XX ст.). Б.Брехт. Епічний театр. Режисура німецького експресіонізму. Формування політичного театру. К.С Станіславський та В.І. Немирович-Данченко. В. Мейерхольд. Є. Вахтангов. Л. Курбас.

– Основи режисури

Природа видовища та видовищного мистецтва, його основні компоненти, специфіка різних родів та видів видовища. Предмет і матеріал режисерського мистецтва. Професійна режисерська термінологія. Знати творчий досвід провідних майстрів вітчизняної та світової режисури. Визначити місце режисера у творчому процесі створення видовища. Визначити і сформулювати режисерську задачу (актору, оператору, творчій групі).

– Майстерність актора

Сценічна свобода. Сценічна віра. Сценічне ставлення. Сценічна дія. Перевтілення. Підсвідомість у сценічному самопочутті актора. Перспектива актора й ролі. Темпоритм. Логіка і послідовність. Витримка й завершеність. Сценічна привабливість і манкість. Загальне сценічне самопочуття. Мізансцена як пластична форма дії. Аспекти самовираження. Художній образ на сцені. Актор в системі театрального мистецтва. Ансамблевість акторських робіт. Режисерська перспектива актора й ролі. Виразність форми образу. Актор і музика. Гострохарактерність та виразність у створенні образу. Проблема іміджу.

– Основи теорії драматургії

Драма як рід літератури. Драматичне як соціальна, психологічна й естетична категорія. Драматичний процес: загальне визначення драми. Найдавніші драматургічні конструкції. Драматургія документального кіно й телебачення. Новітні драматургічні конструкції. Структура й розвиток драматичного конфлікту. Драматична боротьба. Родові типи драматургії.

– Техніка відеозйомки і монтажу

Ознайомлення з технікою безпеки при роботі з відеообладнанням, принципів роботи, плани, ракурси, перспективи, тональності, відеозйомка у приміщенні та на натурі. Постобробка зображень на станціях нелінійного монтажу.

Вступне випробування
для абітурієнтів зі спеціальності
021 аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Тестові завдання
для вступників на II курс

- 1. Коли «народився» кінематограф?**
 - А) 14 жовтня 1898 р.
 - Б) 28 грудня 1895 р.
 - В) 29 лютого 1896 р.
- 2. Хто з видатних режисерів найуспішніше працював в радіотеатрі?**
 - А) Ф. Фелліні
 - Б) М. Антоніоні
 - В) І. Бергман
- 3. Яка з цих стадій творчого процесу хронологічно завершується пізніше за інші?**
 - А) Перезапис
 - Б) Натурні зйомки
 - В) Павільйонні зйомки
- 4. Яка з перерахованих професій не є виконавською?**
 - А) Спортсмен-фігурист
 - Б) Стрибун з трампліна
 - В) Тренер футбольної команди
- 5. З чого, за твердженням Станіславського, починається театр?**
 - А) З вішалки
 - Б) З парадного під'їзду
 - В) З афіші
- 6. Який фільм С. Ейзенштейна спочатку було заборонено, а потім знищено?**
 - А) «Іван Грозний» (1-а серія)
 - Б) «Іван Грозний» (2-а серія)
 - В) «Бежин Луг»
- 7. Яку безпрецедентну можливість дає виконавцеві фіксація його творчого процесу?**
 - А) Побачити себе зі сторони
 - Б) Насолоджуватися плодами зробленого
 - В) Показувати стрічку друзям і рідним
- 8. Які видовища неможливі?**
 - А) «Видовища без звуку»
 - Б) «Видовища без зображення»
 - В) «Видовища без виконавців»
- 9. Що таке генеральна репетиція?**
 - А) Репетиція за участю глядачів
 - Б) Повний «прогон» вистави з підключенням усіх компонентів
 - В) Репетиція за участю головного режисера
- 10. Яка з цих стадій творчого процесу хронологічно завершується пізніше за інші?**
 - А) Трактові репетиції
 - Б) Застільні репетиції
 - В) Відеозапис
- 11. Пропоновані обставини – це вигадка:**
 - А) Драматурга
 - Б) Машиніста сцени
 - В) Костюмера

12. Який фільм був улюбленим фільмом Ж. Мельєса?
А) «Людина, що надто багато знала»
Б) «Людина-павук»
В) «Людина-оркестр»
13. Поняття «якщоб» використовується:
А) В акторській практиці
Б) В операторській практиці
В) У монтажній практиці
14. Лесь Курбас – це:
А) Драматург
Б) Режисер
В) Співак
15. Хто був виконавцем у мріях Дзиги Вертова про «кінооко»?
А) Кіноапарат
Б) Актор-«натурщик»
В) Кінокаскадер
16. Який з радянських телецентрів майже 20 років працював фактично на одній камері?
А) Московський
Б) Ленінградський
В) Київський
17. Засновником театру «Березіль» був:
А) Микола Куліш
Б) Микола Гоголь
В) Лесь Курбас
18. Міжнародний день театру святкується:
А) 18 березня
Б) 27 березня
В) 31 березня
19. Яку подію було показано Ж. Мельєсом на кіноекрані ввечері того ж дня, коли вона відбулася?
А) Вибух на крейсері «Мен»
Б) Коронація Миколи II
В) Коронація Едварда VII
20. Микола Куліш писав для:
А) Кіно
Б) Театру
В) Радіо
21. В акторській грі важливе значення має:
А) Перевтілення
Б) Утеплення
В) Затемнення
22. Що таке «трактова» репетиція на ТБ?
А) Репетиція з документальними учасниками
Б) Репетиція з підключенням телевізійної техніки
В) Повна генеральна репетиція
23. Хто з учасників програми «Від усієї душі» ніколи не брав участі в репетиціях?
А) Оператори
Б) Кіномеханіки
В) Документальні герої

- 24. Який вид кінематографа створив Дзига Вертов?**
А) Документальне кіно
Б) Наукове кіно
В) Об'ємну анімацію
- 25. Як називали кінематограф 1917–1926 років?**
А) «Великий німий»
Б) «Великий чорно-білий»
В) «Нікельодеон»
- 26. Назва драматичного твору, що належить Шекспіру:**
А) «Мальтійський лицар»
Б) «Венеціанський купець»
В) «Векфільдський польовий сторож»
- 27. Провідний драматург театру «Березіль»:**
А) Богдан Бенюк
Б) Микола Куліш
В) Богдан Ступка
- 28. Глядацькі місця у Давньогрецькому театрі:**
А) Парфенон
Б) Театрон
В) Ерехтейон
- 29. Драматичний твір, що належить Шекспіру:**
А) «Карл II»
Б) «Річард III»
В) «Сігізмунд VIII»
- 30. Переживання народжується від:**
А) Фізичної дії
Б) Сумлінної дії
В) Необгрунтованої дії
- 31. Дія – це:**
А) Праця
Б) Основа сценічного мистецтва
В) Перебіг подій
- 32. Спосіб фіксації переживань – це:**
А) Спостереження
Б) Перевтілення
В) Лінія фізичних дій
- 33. Психічна і фізична дії:**
А) Нероздільні
Б) Уособлені
В) Відокремлені
- 34. Наскрізна дія – це:**
А) Логічний взаємозв'язок
Б) Семантичне поєднання
В) Метонімія
- 35. «Найближчий помічник наскрізної дії» – це:**
А) Фізичний рух
Б) Перспектива
В) Естетика
- 36. Основний матеріал акторського мистецтва – це:**
А) Дія
Б) Штурм
В) Сон
- 37. «Предмет-замінник» – це:**

- А) Фантазія
 - Б) Реальність
 - В) Уподібнення
- 38. «Уявний предмет» – це:**
- А) Фантазія
 - Б) Спостереження
 - В) Уподібнення
- 39. К.С. Станіславський – це:**
- А) Режисер
 - Б) Сценарист
 - В) Кінооператор
- 40. У якій країні виникло театральне мистецтво?**
- А) У Стародавньому Єгипті
 - Б) У Стародавній Греції
 - В) В Китаї
- 41. Хто з драматургів світу написав найбільшу кількість п'єс?**
- А) Шекспір
 - Б) Мольєр
 - В) Лопе де Вега
- 42. Коли і де зародилася режисерська професія?**
- А) У Німеччині 16 ст.
 - Б) У Стародавній Греції
 - В) В Росії 19 ст.
- 43. Коли виник український професійний театр?**
- А) У кінці 19 ст.
 - Б) У I чверті 19 ст.
 - В) У більш ранній історичний період
- 44. Коли і в якій країні зародився театр Відродження?**
- А) В Іспанії
 - Б) В Італії
 - В) В Англії
- 45. До якого ідейно-мистецького напрямку належить творчість Ж.-Б. Мольєра?**
- А) Класицизм
 - Б) Реалізм
 - В) Романтизм
- 46. На скільки періодів розподіляється творчий шлях В. Шекспіра?**
- А) Два
 - Б) Три
 - В) Чотири
- 47. Хто з відомих зарубіжних драматургів у своїй творчості розробляв селянську тематику?**
- А) В. Шекспір
 - Б) Лопе де Вега
 - В) Ібсен
- 48. Хто з видатних українських письменників 19 ст. створив репертуар українського театру?**
- А) Леся Українка
 - Б) Старицький, Кропивницький, Карпенко-Карий
 - В) Іван Франко

49. У якій національній сценічній школі до початку 20 ст. з найбільшою повнотою втілилися принципи художньої цілісності вистави?
- А) У французькій
 - Б) У російській
 - В) В українській
50. Що проходить через центри сферичних поверхонь, які обмежують лінзу?
- А) Головна оптична вісь
 - Б) Головна фокальна площина
 - В) Головна фокусна відстань
51. Що створює дійсне зображення предметів на плівці?
- А) Камера
 - Б) Об'єктив
 - В) Видошукач
52. Що визначає величину зображення і перспективу кадру?
- А) Світлосила
 - Б) Кут зору
 - В) Фокусна відстань
53. Простір, що охоплює об'єктив – це:
- А) Кут зору об'єктива
 - Б) Поле зображення
 - В) Кут зображення
54. Як називається деталь в об'єктиві, яка змінює відносний діючий отвір?
- А) Діафрагма
 - Б) Байонет
 - В) Задня робоча відстань
55. Яка фокусна відстань відповідає надширококутному об'єктиву «Риб'яче око»?
- А) $F - 18$ мм
 - Б) $F - 20$ мм
 - В) $F - 9$ мм
56. Як називається об'єктив з перемінною фокусною відстанню?
- А) Трансфокатор
 - Б) Варіооб'єктив
 - В) Дискретний об'єктив
57. Складний світлозахисний пристрій для об'єктива зі спеціальним кріпленням для світлофільтрів та іншими допоміжними конструкціями – це:
- А) Бленда
 - Б) Компендіум
 - В) Шторки
58. Плівка якого формату найбільш поширена при зйомках кінофільмів на кіностудіях?
- А) 8 мм
 - Б) 70 мм
 - В) 35 мм
59. Прізвище винахідника кінознімального апарата, який вперше продемонстрував його можливості 7 листопада (за старим стилем) 1893 року:
- А) Люм'єр
 - Б) Едісон
 - В) Тимченко
60. Хто з операторів знімав фільм О. Довженка «Земля»?
- А) Демуцький Д.
 - Б) Єсельчик Ю.
 - В) Головня А

Ключі до тестових завдань
для абітурієнтів зі спеціальності
021 аудіовізуальне мистецтво та виробництво

II курс

№ питання	Правильна відповідь	№ питання	Правильна відповідь
1	Б	31	Б
2	В	32	В
3	А	33	А
4	В	34	А
5	А	35	Б
6	В	36	А
7	А	37	А
8	В	38	Б
9	Б	39	А
10	В	40	Б
11	А	41	В
12	В	42	Б
13	А	43	В
14	Б	44	Б
15	А	45	Б
16	Б	46	Б
17	В	47	Б
18	Б	48	Б
19	В	49	В
20	Б	50	А
21	А	51	Б
22	Б	52	В
23	В	53	А
24	А	54	А
25	А	55	В
26	Б	56	Б
27	Б	57	Б
28	Б	58	В
29	Б	59	В

30	A	60	A

**Список літератури
для підготовки абітурієнтів
зі спеціальності 021 аудіовізуальне мистецтво та виробництво**

Базова література:

1. Безручко О.В. Невідомий Довженко. К.: Фенікс, 2008. 312 с.
2. Безручко О.В. Педагогічний метод О. П. Довженка: навчальний посібник для вузів. Вінниця: ГЛОБУС-ПРЕСС, 2008. 208 с.
3. Горпенко В. Архітектоніка фільму. Режисерські засоби і способи формування структури екранного видовища: У 5 т. К.: ДІТМ, 2000.
4. Горпенко В. Кіносценарій як специфічна форма організації дії. К.: ДІТМ, 1999. 22 с.
5. Горпенко В. Монтаж: Кіно. Телебачення. К.: КиМУ, 2003. 271 с.
6. Горпенко В. Предмет і матеріал в кіно- та телемистецтві. Ч. 1. Епічне, драматичне, ліричне і кінематограф. К.: ДІТМ, 1999. 21 с.
7. Горпенко В. Предмет і матеріал в кіно- та телемистецтві. Ч. 2. Предмет і матеріал режисури аудіовізуальних мистецтв. К.: ДІТМ, 1999. 15 с.
8. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія. Життя, актор, образ. К.: КМ Academia, 1999. 267 с.
9. Кулешов Л. Уроки кинорежиссури. М.: ВГИК, 1999. 262 с.
10. Мащенко І.Г. Енциклопедія електронних мас-медіа. Т. I: Всесвітній відеоаудіолітопис: навч. посібник. К.: КиМУ, 2006. 446 с.
11. Мащенко І.Г. Енциклопедія електронних мас-медіа. Т. II: Словник-глосарій термінів і виразів: навчальний посібник. К.: КиМУ, 2007. 446 с.
12. Чубасов В.Л. Вступ до спеціальності «Кінотелемистецтво»: навчальний посібник для студентів I курсу. К.: КиМУ, 2005. 484 с.

Допоміжна література:

1. Безручко О.В. Олександр Довженко: розсекречені документи спецслужб. К.: Сучасний письменник, 2008. 232 с.
2. Горпенко В. Пластика фільму. Кінообраз і пластичні засоби виразності. К.: Мистецтво, 1984. 99 с.
3. Горпенко В. С. Параджанов: перші кроки. К.: ДІТМ, 1999. 66 с.
4. Мащенко І. Міфи і реалії телерадіоефіру: історичні нариси. К.: ДП «Агентство ТРК», 2001. 272 с.
5. Нариси з історії кіномистецтва України / редкол.: В. Сидоренко та ін.; Інститут проблем сучасного мистецтва академії мистецтв України. К.: Інтертехнологія, 2006. 864 с.
6. Розенталь А. Создание кино и видеофильмов от А до Я. М.: Триумф, 2003. 352 с.
7. Ромм М. О профессии кинорежиссера: учебное пособие. М.: ВГОТКЗИК,

1980. 80 с.